

Különleges képességűek köre

- **Magyarországon elsőként: Mensa Szegeden**
- **A „pozitív deviancia” esetei**
- **Csokolikusok és bibliamagyarázók**

Körülbelül egy évvel ezelőtt írtunk ezeken a hasábocon a Mensáról, amikor is Svédországból frissen hazatelepült szegedi fizikus, üzletember és zenerajongó, dr. Mogyorósi Péter informálta olvasóinkat a szervezet működéséről. Most elérkezettnek látja az időt, hogy Szegeden megalakítsa a magyar nemzeti szervezetet, a *Mensa Hungaricus*-t.

A világszervezetet 1946-ban alapították Oxfordban. A céljai között első helyen az emberiség javára fordítható intelligencia fölismerése, megtalálása, szervezett „gondozása” szerepel. A tagságának inspiráló, stimuláló intézményi és társadalmi közeget igyekszik teremteni. Nemcsak a kiemelkedő intelligenciák felismerésére törekszik, hanem e képesség természetének, illetve jóra való felhasználásának kutatásával is foglalkozik. A nonprofit szervezet a teszt- és a tagsági díjakból fedezi tevékenységét, semmiféle szponzori támogatást nem fogad el, sem politikai, sem vallási, semmilyen ideológiai elkötelezettséget és a közösségnek káros tevékenységet nem vállal. A világot behálózó intézményei közül nagyon népszerű a *Sight*, amely egy nemzetközi vendéglátási szolgálat az utazó Mensa-tagoknak. Érdeklődési körök, hobbik, szakmák szerint is

Rájuk igazán illik a „különös” jelző: a nemzetközi társaságban kizárólag extrém intelligenciájú emberek vannak. Ez azt jelenti, hogy a Mensa elnevezésű világszervezetben azok nyerhetnek tagságot, akikről egy teszt alapján megállapítják, hogy az intelligenciahányadosuk 148 fölötti. Roppant magas ez a szám, átlagosan a népességnek csak két százaléka rendelkezik ilyen különleges képességgel. A szervezetnek körülbelül 100 ezer tagja van – a világ több mint 100 országában. Huszonnyolc nemzeti szervezetben dolgoznak. A tagok között akadnak magyarok is, de a magyar nemzeti szervezet csak most, január végén fog megalakulni, méghozzá Szegeden.

vannak Mensa-szervezetek, ezek hálózata a SIG (Special Interest Group): az akvaristák, a bélyegyűjtők, a bibliamagyarázók, a rádióamatőrök, a macskaimádók a klasszikus zene rajongói, a kreatív nyugdíjasok, a csokolikusok (a csokoládét szenvedélyesen kedvelők), a Barbie-gyűjtők és a többiek megannyi nemzeti csoportot alkotnak. A harmadik hálózat a tehetséges gyermekek támogatására életre hívott alapítvány. A különféle kultúrájú és más-más nyelvet beszélő „deviánsok” (az átlagostól eltérők) szervezeteiben minden tag egyenrangú: egyforma eséllyel pályázik a tagságra bárki, nemzetiségtől, kultúrától, vallástól függetlenül.

Dr. Mogyorósi Péter, aki a JATE-n szerzett fizikusi diplomát, majd Svédországban kutatóként, később üzletemberként dolgozott, különös módon került kapcsolatba a rendkívüli képességű emberek szervezetével. Ő azt mondja, a véletlennek köszönheti, hogy immár másfél éve a szuperintelligensek társaságát – a svéd szervezet tagságát – élvezheti. Az igazság mégis inkább az lehet, hogy roppant sokirányú érdeklődése, intenzív életvitele, „sűrű”, eseménydús élettem-pója és persze IQ-ja a „ludas”. Az történt, hogy svédországi otthonában békésen olvasgatta az itthonról számára megküldött HVG-t, s a népszerű hetilapban fölfedezett egy, a

Mensa-szervezetről szóló cikket. Azonnal fölhívta telefonon a svéd elnököt, Jola Sigmondot, alias Zsigmond Gyulát. Beszélgetésük után Zsigmond úr ragaszkodott hozzá, hogy Szegedről elszármazott honfitársa csinálja meg a Mensa nemzetközi „szabvány” tesztjét, s amikor ez megtörtént, örömmel nyújtotta át Mogyorósi úrnak a több, mint 155-ös IQ-t (a tesztrel „csak” 155-ig lehet mérni az IQ-t, a népesség egy százaléka rendelkezik ilyen kiemelkedő képességgel) regisztráló tagsági okmányt.

Edward J. Vincent, a nemzetközi elnök január 22-én hozza magával Szegedre a teszteket: aznap és másnap három-három turnusban, délelőtt 10, déli 12 és délután 15 órától elkészíthetik a teszteket mindazok, akiknek a fentiek fölkeltek az érdeklődését. A *Mensa Hungaricus* tagja az lesz, aki a tesztje szerint legalább 148-as IQ-val megáldott-megvert. A tesztelésre a következőképpen lehet jelentkezni: a név és a cím feltüntetésével, a 22-i, vagy 23-i három-három időpont valamelyikének megjelölésével, a 6701 Szeged Pf. 1191 címre kell levelet írni, a borítékra írják rá: „Mensa”. Minden jelentkezőt levélben tájékoztatnak további teendőiről.

S. E.

Napi ötezer

Egy szép tavaszi délelőtt két, paradicsommal teli Wartburg Combi egyszerre kanyarodik a felvásárlótelep mérlege mellé. A gazdák még segítenek is egymásnak, sőt, a véletlen úgy hozza, a pénztábraknál is egymás mögé kerülnek. A barátságnak azonban hamar vége szakad amikor kiderül, hogy az egyforma minőségű áru kilójáért az egyik nyolcvan, a másik nyolcvannyolc forintot kap. Ez a nyolc forint, ez a tíz százalék – ha akarom áfa – az a kompenzációs felár, amire azok a kistermelők jogosultak, akik 1993 január 31-ig egy nyilatkozat kitöltése után adóigazgatási azonosító számot – továbbiakban AASZ – kértek és kaptak.

A dolognak több szépséghibája is van, s ezek közül csak az egyik, hogy aki lemarad a törvény szerinti a határidőről, egész évben irigykedhet a szomszédjára. Én azonban látok valamiféle technikai nehézséget is, hiszen a több mint hetvenezer Csongrád megyei mezőgazdasági kistermelőből, tehát potenciális AASZ-tulajdonosból eddig alig néhány ezren jelentkeztek be a volt Délép-házban székelő megyei adóhivatalnál. A hónapból hátra van még 9 egész és 3 fél ügyfélfogadási nap – a csütörtök szünnap –, ami azt jelenti, hogy nehéz hétköznapiok elé nézhet a hivatal. Ennyi potenciális AASZ-tulajdonos személyes megjelenése már megrikthatja a tisztviselőket, ekkora számból napokra leosztva is csinos ügyfélforgalom kerekedhet.

Természetesen nem fog mindenki bejelentkezni, túl azon, hogy ez fizikailag is lehetetlen. A rövid procedúra egyébként indokolt lenne, hiszen már egyetlen közepes kelbimbó-tételből – nem beszélve a hat százalékkal jutalmazott tömött libáról –, néhány bolti leadásból megtérülhet a fáradozás. Előfordulhat, hogy a Brucknerig évről sor láttán egy-egy potenciális AASZ-tulajdonos a végrehajtó hivatali, a hozzátartozókat is szidja – a törvényhozó honnyák és a honatyák helyett. Hasznos lenne, ha valakinek a közeljövőben mégis eszébe jutna a már egyszer elfelejtett, majd újra elővett személyi szám, ami valamiféle automatizmust is vihetne a rendszerbe, ha már ilyen későn ébredtek az illetékesek. Ennek hiányában január utolsó napjaiban akár hangos szóváltások is lehetnek a Bocskai utcában.

Kovács István

Csökken a kötelező jegybanki tartalék

Január elsejétől csökkent a bankok által a jegybanknál kötelezően elhelyezett tartalék rátája. Az eddigi 16 százalékos helyett forrásainak csak 14 százalékát kell a jegybanknál elhelyezniük a pénzintézeteknek – mondta Tarafás Imre, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke. Ugyanakkor kisebb lesz a tartalék után fizetett kamat is: 3 százalékról 2 százalékra csökken. Az európai színvo-

nalhoz képest a 14 százalékos arány még mindig magas: Nyugat-Európában a kötelező jegybanki tartalék szintje öt százalék körül mozog.

Az MNB-nél remélik, hogy távlatilag tovább tudják majd csökkenteni a jövő év elejétől életbe lépő hányadot, de hogy erre mikor kerül sor, azt egyelőre még nem lehet megjósolni – mondta Tarafás Imre.

■ Városi jutalmak

Érdemes mórakalmiak

Mórahalom város képviselő-testülete rendeletet alkotott a közszolgáltatásban eltöltött hosszabb idejű kiemelkedő tevékenység elismerésére, s ezzel együtt ugyancsak rendelettel „Mórahalom Városáért” kitüntetés alapításáról és adományozásáról döntött. Az elsőként említett elismerés, amely „Mórahalom város Képviselő-testülete Elismerése” díszoklevél, az 5 évet meghaladó időtartamú kiemelkedő közszolgálati munkát honorálja, évenként egy alkalommal, augusztus 20-án odaítélve. A díszoklevéllel pénzjutalom jár, a közszolgálati idő függvényében 10 év alatt tízezer forint, 11 és 20 év között huszonezer forint, húsz évet meghaladó közszolgálat után negyvenezer forint összegben.

A város közéletének fejlesztése, anyagi, szellemi értékeinek gyarapítása érdekében huzamosabb időn át végzett kiemelkedő tevékenység elismerésére a „Mórahalom város képviselőtestülete Dicsérete” elnevezésű oklevelet, továbbá a „Mórahalom városáért” I. II. és III. fokozat plakettet hozták létre a testület döntésével. Dicséret oklevélben részesülhet az, aki legalább öt éve kiemelkedő közéleti tevékenységet végez. A művészi kivitelű bronzplakett fokozatait 10, 15 és 20 év kiemelkedő közösségi munkájával lehet kiérdemelni, amellyel 20, 30 és 50 ezer forint pénzjutalom jár. A kitüntetések átadását a Köztársaság ünnepére, október 23-ra időzítik.

■ Hankiss-ügy:

Megtartható a tárgyalás

Szakértők szerint jogilag nincs akadálya annak, hogy január 12-én megtartsák Hankiss Elemérnek, a TV elnökének ügyében a fegyelmi tárgyalást.

Ugyanis az MTI értesülései szerint a köztársasági elnök január 13-ig, szerdáiig nem dönt a médiaelnökök felmentési kérelméről.

■ Kitelepítés Somogyban

Elhárított katasztrófa

Ammóniaszivárgás miatt riasztották a tűzoltóságot a somogyi Kiskörpán. Péntek hajnali egy óra után néhány perccel. A helyi hűtőház tartályából ömlött az ammónia, s a fagyás és a mérgezés veszélye miatt a környező lakásokból tucatnyi

családot kellett kitelepíteni, akik a községháza kultúrtermében éjszakáztak. A tűzoltóknak a tömítések cseréjével sikerült elhárítaniok a veszélyt, így a kiköltöztetett lakók visszatérhettek otthonukba.

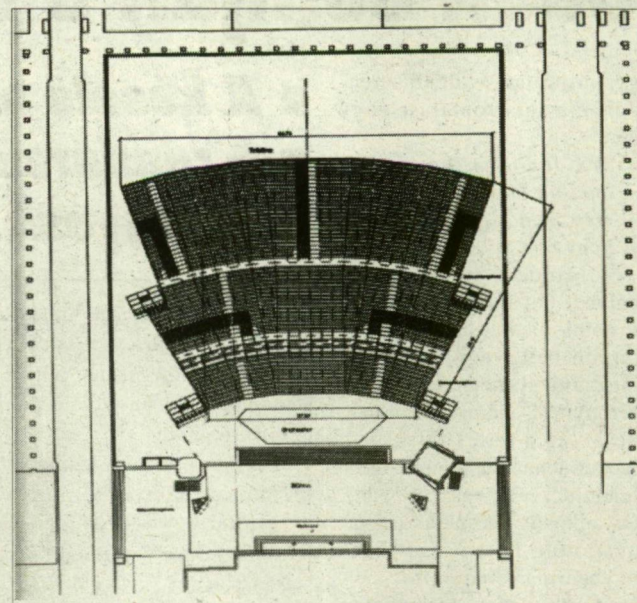
■ Tűzvész pusztított péntekre virradó éjszaka Kisbérén, Csillag Jenő magánvállalkozó portáján. A helybeli, a komáromi, a győri és a tatabányai tűzoltók nagy erővel vonultak a helyszínre, ahol már teljes hosszában égett egy 50x10 méteres alapterületű sertésistálló és egy 10x8 méteres takarmánytároló. A tűzoltók elsősorban az állatokat mentették: két órás megfeszített munkával sikerült 300

Sok tűz disznót győz

sértést kimenteniük a lángokból, félezer azonban elpusztult. Az istálló és a takarmánytároló is a tűz martalékává vált. A becsült kár jóval meghaladja a 10 millió forintot.

Leyher-Nüssli nézőtéri LEGO

- **Német-svájci pályázók**
- **Drága, de lehet alkudni**
- **Az aranyuszoda lelátói**

mélyi felelősségvállalást kívánunk nyújtani.

A svájci német terv szerint a nézőtér hossza 50 méter, a legszélesebb távolsága 67 méter, s legnagyobb magassága 10 mé-

ter. Tetszetős vonása a széksorok íves elhelyezése, valamint az, hogy a felvezető lépcsők a nézőtér belsejébe, ajtóval elzárható folyosók nyomán visznek. A három tagú lelátó

alsó és középső része között két sorban 108 páholyülés van. A terv a nézőtéri sorok között elegendő, 0,45 méteres távolságot ír elő. A teljes lelátórendszer több változatban felállítható: aréna, patkó vagy tenispálya alakban, s ez a dzsesszkoncerttől a teniszversenyig, az egyházi körmenettől az alternatív színházi előadásokig mindenre alkalmassá teheti a teret.

A Nüssli Bau javaslata a négy világító és hangtechnikai toronyra megoldaná a fényvetők eddigi gondját, hiszen a jelenleginél jóval magasabb (17,4 méteres) építményt tesz lehetővé. A színpadi rendszerhez két gördítható színházi torony és a díszlettartó háttérfa járul még.

A svájci-német pályázók nem óvatoskodtak az árral. Referencialistájukat látván (12 éve nem volt olimpiai megnyitó- és záróünnepség a lelátóik nélkül) már kezdetben bizonyos volt ugyan, hogy árajánlatuk jóval meghaladja a keretösszeget, ám úgy vélték, a LEGO-szerű szerkezet lehetővé teszi az egyszerűbb (és olcsóbb) változatokat is. Az alku – mert lesz – egy későbbi találkozássra vár.

Panek Sándor